

بسم الرحمن الرحيم

آشنایی با اشکال مختلف گردشگری با علایق ویژه

نویسندگان:

فدای توایی فارسانی، عضو هیئت علمی دانشگاه هنر اهواز

زاهد شفیعی، عضو هیئت علمی دانشگاه هنر اصفهان

انتشارات دانشگاه هنر اهواز

سرشناسه	تراپی فارسانی، ندا، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	آشنایی با اشکال مختلف گردشگری با علائق ویژه/ نویسندگان ندا ترابی فارسانی ، زاهد شفیعی نوبت.
مشخصات نشر	اصفهان: دانشگاه هنر اصفهان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۳۸ص.
شابک	978-600-96439-7-4
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۱۷.
موضوع	گردشگری
موضوع	Tourism
شناسه افزوده	شفیعی، زاهد، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	دانشگاه هنر اصفهان
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ت ۴ ۱۵۵ / آ
رده بندی دیویی	۳۳۸/۴۷۹۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۳۴۱۷۲

انتشارات دانشگاه هنر اصفهان
اصفهان - خیابان چهارباغ پائین - فاز ۱ چهارراه تختی و میدان شهدا
کوچه پردیس - پلاک ۱۷ - معاونت پژوهش - دانشگاه هنر اصفهان
تلفن: ۰۳۱ - ۳۴۴۶۰۷۵۵ - <http://p.h.iau.ac.ir>

آشنایی با اشکال مختلف گردشگری با علائق ویژه

- نویسندگان: ندا ترابی فارسانی - زاهد شفیعی
- نوبت چاپ: اول
- تاریخ نشر: ۱۳۹۷
- تیراژ: ۳۰۰
- تعداد صفحات: ۱۳۸ / رحلی
- صفحه ارا: محمدعلی نریمانی
- طراح جلد: عبدالعلی باقری
- مدیر تولید: بهاره نویدزاده
- قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۳۹-۷-۴

مرکز بخش:

اصفهان: انتشارات دانشگاه هنر اصفهان، ۳۴۴۶۰۷۵۵ - ۰۳۱

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، بخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۷	پیش گفتار
۹	فصل ۱: بازارهای گردشگری طبیعت - (طبیعت گردی)
۹	گردشگری طبیعت
۱۰	گردشگری روستایی
۱۴	فعالیت شبکه‌ای، پارامتری کلیدی در توسعه گردشگری روستایی
۱۵	گردشگری بیابان
۱۹	گردشگری به قطب
۲۲	گردشگری کوهستان
۲۵	تماشای پرندگان
۲۸	تماشای حیات وحش
۲۸	زمین گردشگری
۳۶	پارک‌های زمین‌شناسی، برترین مقصدهای زمین گردشگری
۴۱	فصل ۲: بازارهای گردشگری میراث و فرهنگ
۴۱	میراث
۴۲	گردشگری میراث
۴۵	مطالعه بازار گردشگری میراث
۴۷	گردشگری چای
۴۸	گردشگری خوراک
۵۰	گردشگری فانوس دریایی
۵۱	گردشگری محله اقلیت‌نشین ها
۵۲	گردشگری مد
۵۴	گردشگری صنعتی
۵۷	گردشگری رویداد
۵۷	رویدادهای تجاری و مرتبط با کسب و کار
۵۸	جشنواره‌ها و دیگر مراسم فرهنگی
۵۸	گردشگری جشنواره
۵۹	جنبه‌های مختلف رویدادها و ویژگی‌های کلیدی
۶۰	گردشگری معنوی
۶۰	نگاه تاریخی

۶۰	تعریف گردشگری معنوی
۶۱	گردشگری مذهبی و زیارتی
۶۴	گردشگری مذهبی و زیارتی، بازار خاص و پویا
۶۶	گردشگری فیلم

۶۹	فصل ۳: گردشگری باعلاق ویژه
۶۹	گردشگران باعلاق ویژه
۶۹	گردشگری آموزشی
۷۰	گردشگری شجره‌نامه (سفر به سرزمین آبا و اجدادی)
۷۱	گردشگری تاریک و سیاه
۷۵	گردشگری جنگ
۷۶	گردشگری وحشت
۷۸	گردشگری زاغه‌نشینی
۸۱	گردشگری زاغه‌نشینی و نقد آن در کاهش فقر
۸۴	گردشگری عکاسی
۸۵	گردشگری ورزشی
۸۷	گردشگری داوطلبانه

۸۹	فصل ۴: بازارهای ویژه آتی
۸۹	بازارهای گوشه روبه‌رشد
۸۹	آخرین شانس گردشگری
۹۰	گردشگری خلاق
۹۱	نقش گردشگری خلاق در توسعه مقصدهای گردشگری
۹۳	تنوع روبه‌رشد گردشگری خلاق
۹۴	گردشگری الکترونیک
۹۷	گردشگری در فضا
۹۷	گردشگری سلامت
۹۸	تعاریف و مفاهیم
۱۰۰	گردشگری تندرستی
۱۰۰	گونه‌شناسی گردشگری تندرستی
۱۰۳	حمام چشمه آب گرم (اسپاتراپی)
۱۰۵	نمک درمانی
۱۰۸	شن بازی درمانی
۱۰۹	گونه‌شناسی گردشگری پزشکی
۱۱۲	هم‌پوشانی گردشگری تندرستی و پزشکی
۱۱۳	بازارهای رایج در گردشگری پزشکی
۱۱۷	منابع

پیش‌گفتار

علم گردشگری بخشی است پویا و باقی ماندن در دنیای رقابتی گردشگری مستلزم ظهور بازارهای گوشه در گردشگری است. بازار گوشه در گردشگری مفهومی است که در سال‌های اخیر مطرح شده و می‌توان گفت نقطه مقابل گردشگری انبوه است. بازار گوشه در گردشگری مجموعه‌ای از روش‌ها و فعالیت‌هاست که به تمایز میان گردشگران توجه دارد و فعالیت‌ها و خدمات را بر اساس مطالعه رفتار گردشگر، انگیزه سفر آنها و نیازهایشان دسته‌بندی می‌کند. بازار گوشه بر یک محصول خاص تأکید دارد و بر اساس تقاضای مشتری ظهور می‌کند. برای مثال زمین گردشگری که یک بازار گوشه است، بر مزیتهای زمین تأکید دارد و هدف آن حفاظت و معرفی جاذبه‌های زمین‌شناسی در مقام یکی از جاذبه‌های گردشگری است. امروزه در دنیای رقابتی گردشگری، همانندی دشمن بازار است و بازار گوشه راهی است برای فرار از آن. به علاوه بازار گوشه فرصتی است برای ارائه خدمات با کیفیت بالا به گردشگران. در پس مفهوم بازار گوشه فرایند دانشی وجود دارد که باید کنندگان، پژوهشگران، معرفی کنندگان، مخاطبان خاص و نگهداری ارتباط میان آنها را در بازار رقابتی امکان‌پذیر کند. از منظری دیگر، مفهوم بازار گوشه در گردشگری مفهومی بوم‌شناختی است. می‌توان گفت بازار گوشه در معنای وسیع خود یک منطقه با فضای چندبعدی مؤثر از عوامل محیطی است که به رفاه گونه‌ها منجر می‌شود (Hutchinson, 1951). بازار گوشه رقابت و فرصت‌های کسب‌وکار را افزایش می‌دهد و در این نوع بازار دو مؤلفه مکان و مخاطب اهمیت بسیاری دارند. بازار گوشه بر نیازهای مخاطبان خاص توجه دارد و اعتقاد بر آن است که نباید تنها به نیازهای عمومی مخاطبان توجه کرد، بلکه برآورده کردن نیازهای ویژه آنها با ارائه محصولات خاص، کیفیت بالاتری را وارد بازار رقابتی خواهد کرد (Robinson and Novelli, 2005). بازار گوشه راهبردی است که فعالیت‌های گردشگری را در یک مکان شکل و جهت می‌دهد. برای مثال اگر بر اساس پژوهش‌های انجام شده، یک مقصد گردشگری مکان مناسب توسعه گردشگری فرهنگی است، فعالیت‌هایی چون هنر، موسیقی، جشنواره‌های فرهنگی و ... در اولویت فعالیت‌های گردشگری آن منطقه هستند. شایان ذکر است که سازمان جهانی گردشگری^۱ و شورای جهانی سفر و گردشگری^۲

^۱ World Tourism Organisation (WTO)

^۲ World Travel and Tourism Council (WTTC)

بازارهای گوشه را در گردشگری برای جامعه میزبان، بسیار مفیدتر از سایر شاخه‌های سنتی گردشگری می‌دانند؛ چراکه بازارهای گوشه در گردشگری، گردشگران با انگیزه‌ای را جذب می‌کند که حاضرند هزینه‌های بیشتری را در مقصد گردشگری خرج کنند. این دسته از گردشگران در مقام گردشگران نخبه شناخته می‌شوند (Hall and Weiler, 1992).

این کتاب تلاش می‌کند تعدادی از مهم‌ترین بازارهای گوشه گردشگری را که تا به امروز ظهور کرده‌اند، معرفی کند و به برنامه‌ریزان توسعه گردشگری کمک کند که با نگاهی به گردشگری در جهان امروز، به برنامه‌ریزی برای توسعه گردشگری هدفمند و پایدار در سطح ملی و منطقه‌ای بپردازند و به دانشجویان و استادان نیز این امکان را می‌دهد که در ارتباط با پیاده‌سازی بازارهای گوشه گردشگری در جای‌جای ایران، پژوهش‌هایی را سازمان‌دهی کنند. یادآوری می‌کنیم که کتاب موجود با ارائه یک رویکرد فراگیر به آن دسته از گونه‌های گردشگری پرداخته که با توجه به مؤلفه‌های فرهنگی، هنجارها و موقعیت جغرافیایی (به جز گردشگری به قطب)، مناسب رونق و توسعه در کشور ایران هستند و از این جهت، تفصیل تعدادی از بازارهای گوشه گردشگری ناپایدار که با فرهنگ مردم کشور ما مغایرت دارد، پرهیز کرده است.

به هر حال باید اعتراف کرد که این کتاب نگاهی جامع بر بازارهای گوشه گردشگری دارد و به سبب پویایی موضوع در جهان و نو بودن آن در ایران، بر شک خالی از کاستی و نقص نیست و جز با همراهی اندیشمندان صاحب‌نظران این حوزه کامل نخواهد شد؛ بنابراین از مسکاران ارجمند تقاضا داریم با بررسی و طرح آرای اصلاحی خود پیرامون ضعف‌های احتمالی، ما را در بهبود این اثر یاری کنند.